

WOLKRŮV PROSTĚJOV

54. PŘEHLEDKA UMELECKÉHO PŘEDNESU A DIVADLA POEZIE
16. ČERVNA 2011

ČÍSLO

WOLKER!

Češi mají divadlo v krvi, tvrdí V. Benderski na str. 2
Interpretace je setkání, míní P. Jindra na str. 3
Nu jo Avidan - str. 6 a 5
Držitel Magnesia Litera str. 9
Host nebo Očista? Wolker! Str. 10

POZOR

POHOW

Recitátoři, kteří si chtějí povídat s lektory mimo čas uvedený v programu, mají šanci. V době od 10 do 12 hodin budou lektori sólových recitátorů - počínaje dneškem - k dispozici v sále v kulturním klubu DUHA.

ROZHOVOR S

VLADIMIREM BENDERSKIM

Svůj sólový projekt „Tanec s Avidanem“ představil včera na jevišti Městského divadla Vladimír Benderski. Zajímavá osobnost: v devatenácti letech emigroval z ruské Oděsy do Izraele. Tam prožil většinu svého života. V posledních letech patří k významným postavám české amatérské divadelní scény. Jak se to stalo?

Poprvé jsem vás viděla v inscenacích karlovarského Divadla Dagmar. Jak jste se setkali?

Náhodou jsem viděl jedno představení, na které mě vzala přítelkyně. Bylo to úplně náhodné setkání. Hráli nějakou koláž od Shakespeara a mě to tak uchvátilo, že jsem přišel za Hankou Frankovou a řekl: já taky chci hrát.

A vy jste předtím měl nějaké divadelní zkušenosti?

Neměl jsem žádnou. Já byl prostě natolik uchvácený, že jsem chtěl okamžitě to zkusit. To bylo asi před pěti lety. Pak jsem se objevoval v inscenacích Divadla Dagmar v různých čurdách, v takových hodně malých rolíčkách a postupně jsem začal pracovat sám, protože mi Hanka přestala dávat role. To mě donutilo se zamyslet, jestli přestat nebo dělat něco jiného, jiným způsobem. Tak mě napadlo, že se můžu naučit texty, které se mi líbí a recitovat je.

Takhle vzniklo i „Tango s Avidanem“. To jsou navíc texty izraelského básníka, kterého jste přeložil do češtiny jako první...

David Avidan je v Čechách naprosto neznámý básník, je hodně známý v Izraeli a má podle mě kouzelnou poezii a já se svým českým jazykem jsem ho zkusil přeložit. Samozřejmě po překladu to někdo gramaticky upravil. S těmi texty jsem začal pracovat, protože se mi nesmírně líbily.

Co vy a čeština? Je to velký boj? Anebo si záměrně vybíráte texty, kde naopak můžete svůj přízvuk využít?

Obojí. Bojuju s češtinou, tím, že se nahrávám, pořád mě někdo kázní kvůli dlouhým a krátkým samohláskám. Musím se text naučit nejen nazpaměť, ale i nazpaměť v češtině – a správně krátký, dlouhý, měkký, tvrdý atd. A bojuju taky tím, že vybírám texty, kde to míň vadí. Ten samotný boj ale pro mě není vůbec podstatný, podstatný je pro mě, jak něco sdělit, že jo. A tím, že to sdělení má takovou trošku jinou barvu, najednou ty slova vypadají trošku jinak a to sdělení samotný vypadá trošku jinak, je to jako byste najednou pila solený kafe. Chceš ho vyplivnout v první

chvíli, ale pak si možná zvykneš. (smích)

Když jsme u boje s jazykem - jak dlouho žijete v Česku?

Osm let. A proč jsem přišel? Největší důvod byl ten, že jsem nechtěl čekat, abych mohl dělat to, co chci dělat, až do důchodu. Měl jsem odvahu všechno opustit, prodat a žít a dělat to, co chci dělat. Za – samozřejmě – nějakou cenu. Přemýšlel jsem o tom, že pojedou do nějaké hodně levné země a nějakým způsobem tam budu žít. Vyšlo to tak, že jsem přijel do Čech a strašně se mi tu líbilo. A navíc v Čechách je myslím nesmírně silné amatérské divadlo. Což mě tady opravdu drží hodně silně. Je to opravdu český fenomén. Nic takového jsem neviděl v žádné jiné zemi. A myslím, že to je nějaký duch českého národa, že to divadlo je v krvi, stejně jako je u černochoů v krvi rytmus a zpívání.

Máte zajímavé životní zkušenosti. A můžete z nich čerpat při práci na interpretaci....

Asi jo. Ale já se opravdu neberu jako dobrý interpret. Cítím se malý a chci to brát s pokorou, ještě se hodně mám co učit a žádný můj životní materiál není dostatečný bez toho, že bych se naučil správně ho zpracovávat. Jsem jen začínající nováček.

Letos poprvé jsou semináře v takovém počtu a mimo program.

Vy jste se přihlásil k Petru Vášovi. Čím vás zaujal?

Mám ten handicap jazykový a chci ho nějak využít. Jestli se budu snažit nad ním zavírat oči nebo jestli ho budu potlačovat, bude to falešné a tak to vůbec nechci. Chci ten handicap využít, to znamená, že pro mě existují různé alternativní možnosti jak pracovat i s tím handicapem, nebo ho ještě nějakým způsobem posílit. A myslím, že Petr Váša je právě tím člověkem, který to umí. Využívá nejrůznější polohy těla a fyzického činu, akce a já jsem strašně nadšený, co zažívám na semináři, opravdu je kouzelník v tom, jak vidí proces, práci s lidmi a vůbec jako člověk mě ozářil.

Jste pro zachování tvůrčích dílen v programu WP?

Myslím, že veškeré změny v tomto směru budou jen vítané, protože jinak když se nepracuje a neobohacuje a jenom se sděluje, vidím v tom nějaký nedostatek. Myslím, že takový dílny musí být součástí veškerých přehlídek a myslím, že je to hodně dobrý a jsem hodně spokojený s tím, co já zažívám.

Ptala se Kosa

ÚVODNÍQ

Jé! Vy! Chci mluvit!
 S vámi o dočvilnosti.
 A vy chcete chvíli po.
 Začátku.
 Chci začátek.
 A vy prostředek.
 Až.
 Chci i prostředek.
 K dorozumění.
 Crrr!!!
 Klidně chrrr.
 Ale po začátku.
 Ve tmě.
 A vy světlo do tmy.
 Skříp! A ještě vrrrz!
 Chci slyšet. Ve tmě.
 Chci slyšet jujky a jé.
 Ne skříp a vrz.
 Jak vám říct?
 Cukrů?
 Grrrr?!!!
 Au
 WQ

DNES

ČAS	KDE	CO
9.00–12.00		SEMINÁŘE WOLKROVA PROSTĚJOVA
13.00–15.00	DUHA	Rozborový seminář pro 1. kategorii recitátorů sólistů
14.45–15.15	Promenoár MD	Hledání hlasu Ztratili jste hlas? Naleznete jej na hlasové rozcvičce s Gábinou Sittovou v horním promenoáru Městského divadla. Určeno sólovým recitátorům 2. kategorie a všem dalším zájemcům.
15.20–15.40	jeviště Městského divadla	Prezence recitátorů sólistů 2. kategorie
15.45–19.35	jeviště Městského divadla	PŘEHLEDKA RECITÁTORŮ SÓLISTŮ 2. KATEGORIE
20.10	DUHA	ZUŠ LIBEREC Kabaret Spiegel, režie: Michaela Homolová
21.00–21.30	DUHA	Hodnocení poroty divadel poezie
21.00	Zahrádka Národního domu	U KOTĚRY NA ZAHRÁDCE
22.00		DJ Petr Zakopal – moderátor rádia KISS HÁDY a České televize
23.00		COLORFLASH – free music underground alternativ funk. DJ Petr Zakopal – moderátor rádia KISS HÁDY a České televize

ZÍTRA

ČAS	KDE	CO
9.00–12.00		SEMINÁŘE WOLKROVA PROSTĚJOVA
13.00–15.00	DUHA	Rozborový seminář pro 2. kategorii recitátorů sólistů
14.45–15.15	Promenoár MD	Hledání hlasu Ztratili jste hlas? Naleznete jej na hlasové rozcvičce s Gábinou Sittovou v horním promenoáru Městského divadla. Určeno sólovým recitátorům 3. kategorie a všem dalším zájemcům.
15.20–15.40	jeviště Městského divadla	Prezence recitátorů sólistů 3. kategorie
15.45–17.00	jeviště Městského divadla	PŘEHLEDKA RECITÁTORŮ SÓLISTŮ 3. KATEGORIE
17.45	DUHA	TŘETÍ VĚK LOUNY Modrý z nebe byste nechtěli? – členky souboru, režie: Renata Vordová
18.40	DUHA	ČERVIVEN, Krnov Vepřo-knedlo-zlo – koláž z veršů současných českých básníků
19.15	DUHA	REGINA BŘECLAV Na Betlém! – texty lidových koledí, režie: Martin Janků, Zdeněk Miklín
20.00–21.30	DUHA	Hodnocení poroty divadel poezie
21.00	Zahrádka Národního domu	U KOTĚRY NA ZAHRÁDCE
22.00		DJ Petr Zakopal
23.00		SkA'N'Daal – královéhradecká kapela vyzbrojena lahodnými zpěvy, mohutnou dechovou sekcí a chytlavými texty. DJ Petr Zakopal

INTERPRETACE INTERPRETACE

Okamžik, kdy člověk začne vnímat, je nedosažitelný. Ale když začne vnímat, tedy setká se s něčím z vnějšího světa, co je mimo jeho bytost, a přitom se to k jeho bytosti nějak vztahuje, tak prostě interpretuje. Podle mě je interpretace setkání. Postoj, kterým svět poznáváme. V okamžiku, kdy se dotkneme kamene, a zjistím, že je tvrdý a studený, tak ho odlišuji od všeho, kdy jsem se dotkl matky, která byla měkká, teplá a in-

terpretuji to jako nějaký protiklad. A z těchto zážitků je původ toho, že interpretujeme. Obvykle se o interpretaci mluví jako o nějaké intelektuální činnosti. Ale já si myslím, že interpretace je to setkání, protože bez interpretace se vlastně ne setkám a vice versa bez setkání neinterpretuji.

Petr Jindra, historik umění, kurátor, malíř

ZKRAJE

ZUŠ LIBEREC: KABARET SPIEGEL

Kabaret Spiegel je inscenace - montáž vytvořena pro tři herce za významného přispění také jejich autorského vkladu. Její základ tvoří zhruba osm básní dadaistů (H. Arp, H. Ball, T. Tzara a další) uspořádaných v asociační návaznosti, které jsou jevištně zpracovány různorodými prostředky. Od téměř čistého „přednesu“ přes využití prvků eurytmie, pohybové stylizace, loutkové divadlo až k písni a téměř taneční choreografii.

Výraznou složku inscenace tvoří původní hudba, autorem které je ambientní a elektronický hudebník Mechanix. V plochách podporuje emotivní výpověď veršů, v rytmických částech působí dynamicky a určuje celkový rytmus.

Základem scénografického řešení je replika ready made objektu francouzského dadaistického a surrealistického výtvar-

níka Marcela Duchampa známá pod názvem Jízdní kolo - tvoří jej vysoká stolička a v ní zasunuté kolo z bicyklu. Jejich využití je proměnlivé fungují dohromady i každá část zvlášť a přidáním plošné spirály v písni Karawane odkazují na další duchampovské dílo - krátkometrážní film Anémic cinéma.

Hlavním motivem obsaženým už v samotném názvu je zrcadlo. Ovšem ne zrcadlo jako předmět sloužící k zhlédnutí svého zevnějšku, ale jeho přenesený význam. Zrcadlo jako odraz nás, naší společnosti, naší doby. V co věříme, kam směřujeme a na čem doopravdy záleží? Odpověď si musí každý najít sám. Výklad je na každém divákovi zvlášť. Jistá nesrozumitelnost a hravý přístup jsou nezbytnou součástí každého dadaistického díla, ať už vzniklo před sto lety, nebo dnes.

JAKUB VAŠÍČEK, REŽISÉR

WOLKROWOKO

Wolkroniq čtenářům, čtenáři Wolkroniqu! Chcete nám napsat rozhořčený dopis, ve kterém budete krutí, ale spravedliví? Nebo chcete zvěstovat pravdu o lásce k všehomíru? Wolkrova poštovní schránka unese všechno. A pak se ukáže, co unese redakce a Wolkroniq. Kdo rád osobní kontakt, necht' zajde přímo do redakce.

BÁSNI DO MINUTY!!!

NOVÁ HRA WOLKRONIQU

Pokud složíte báseň, kterou lze přednést do časového limitu 1 minuta, přineste ji do Wolkroniqu! Básníky odměníme panákem či sladkostí dle vlastního výběru a básně uveřejníme.

Dnes můžete básnit na tato slova (pořadí nerozhoduje):

DODÁVKA VLNA PÁS ČESAT HORKÝ

Pointa s vámi.

INTERPRETACE JE ZÁVISLOST
NA POROZUMĚNÍ.

DIVADLO DAGMAR, KARLOVY VARY: TANGO S AVIDANEM

**KDO NETANČIL S AVIDANEM,
NEVÍ, KDE JE PROPAST**

Slova a pružné tělo Vladimíra a uhrančivá naléhavost vás obestoupí, nepustí vás, nutí vás smát se a plakat a bát se, nemáte chvíli na oddech, protože hmota slov a skvěle zvládnuté figle se valí, až vás protlačí strukturou života k nedotknutelné tmě. Vladimír je krysař, který vede, a my za ním chtít nechtě kráčíme až na sráz. Tam se zastavíme a ptáme se, zda jsme viděli divadlo. O poezii nepochybujeme. Bylo jí tolik, že se nám slova rozlomila a my viděli jejich vládu zevnitř – odhalenou až k beze smyslu. Já ale hledám hlavní téma. Nechce se mi jenom padnout do propasti, chci najít smysl tam, kde je smysl borcen, překrucován a vyvrhován jako králík. Nemůžu se smířit se smrtí – na dětské onkologii ji slyším v takových formách, že mě už nedo-

jímá její všudypřítomnost. Co mě děsí, je vratkost smyslu, nemožnost dorozumění, snaha přimět člověka dělat to, s čím se už nikdy nevyrovná. Když jsem tančil s Avidanem, potřeboval jsem ještě větší úspornost, ještě větší řád, ještě větší rozhodnutí, kam nás krysař vede a proč. O nesmyslu, bezmoci a nedorozumění se mohu dozvědět více pouze tehdy, když v temnotě mi je nasvícen vzor, jenž strukturuje propast. A věřím Lipusovi, že se dá nasvítit prostředky, které se zákonitě musejí vznášet nad pojmy.

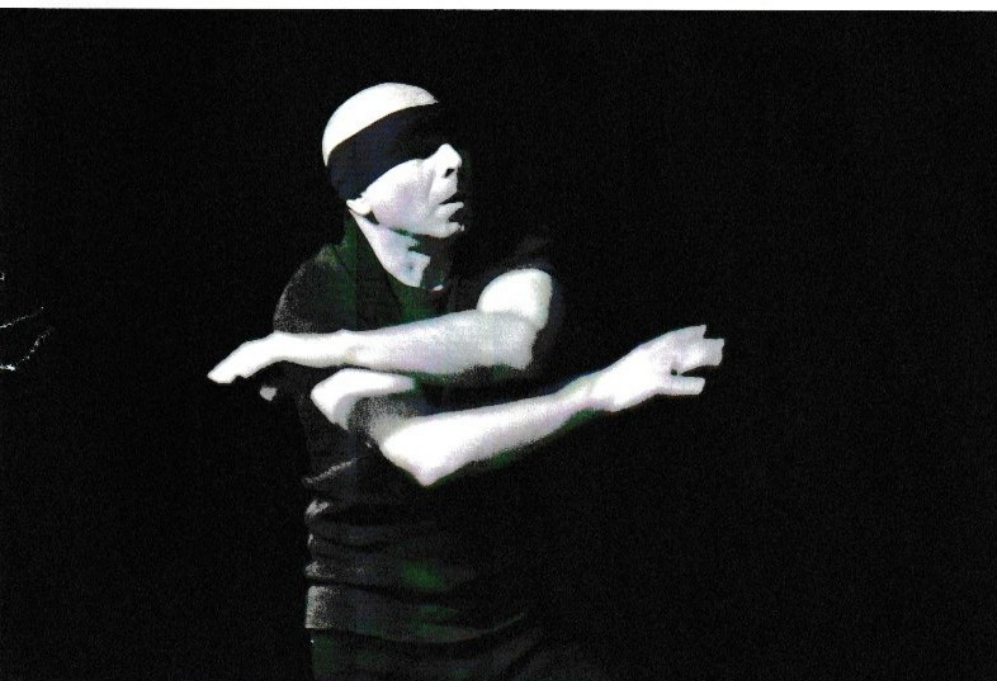
Ovšem... nikdy nezapomenu na několik tanců s Vladimírem. Už se ale moc těším na Opričníka.

Radim Šíp

KUSE Z DISKUSE

Radim Šíp vyzval přítomné, aby pojmenovali to nejpřesvědčivější a nejpůsobivější, čím je oslovilo představení Tango s Avidanem. Z různých stran přišla shoda v tom, že Vladimír Benderski, který je ponořený do textů Davida Avidana a přeložil si je pro představení, přenáší na diváky svou nezměrnou energii a nasazení a vyvolává u nich fascinaci svým naprostým zaujetím tématem. Téma je přítomné v jazyce. Ve všech jeho funkcích a polohách - od veřejné až po intimní rovinu, dotýká se problémů (ne)komunikace, (ne)porozumění, odcizení nebo konečnosti, smrti. I protoci se shodovali, že na nás z představení dýchá fascinující naléhavost a bytostná síla. S čímž se u nás málokdy setkáváme, dodal Radovan Lipus. Téma cizince a odcizení v představení posiluje navíc ještě fakt, že texty interpretuje člověk s přízvukem, kdosi přicházející z venku do českého jazykového prostředí. A to je vzrušivé a obohacující.

Tango s Avidanem ale vyvolalo i některé otázky. Radovan Lipus se nejprve nechal slyšet, že by Vladimíra okamžitě angažoval do souboru, pokud by sám nějaký měl. Pak se ptal, zda je Tango s Avidanem divadlo poezie nebo spíš sólový přednes, protože 90 procent účinku představení nese jazyk, chybí scénický ekvivalent. Pro Radima Šípa spočíval problém představení už ve výstavbě textu, kterého je podle jeho názoru moc. Představení je podle něj zahlcené kubistickými pohledy, doporučoval by minimalizovat, protože, tam, kde Vladimír užívá minimalistická gesta, je síla. Akram Staněk kontroval, že pro něj fungovala textová provázanost dobře a nic tam nebylo navíc, ale také se ptal, z. Ema Zámečnicková se ptala, nakolik ji vede představením interpret nebo text. Co ji nutí k neustálé pozornosti a kam ji chce představení dovést? Diskusi uzavírala shoda v uznání účinku a síly interpretových schopností připoutat naši pozornost k textům, které dramaturgicky objektivně vnesl do kontextu české literatury vůbec poprvé.

NU JO PLZEŇ: JÉZUSKONTE MARJAPANO

3X ZÁŽITEK

Ihned po příjezdu do Prostějova (mimo výborného salátu v pizzerii U hradeb) jsem objevil v prvním čísle WOLKRONIQu na předpředposlední straně Valochovu Optickou poemu (vyšla v knize Vrh kostek). Asi před patnácti a více lety jsem jí spolu s Emou Zámečnickovou a Renatou Vordovou (věřím na osud a ne na náhodu – vidět a sejít se po letech na WP) a tlupou seminaristů rozkrýval a inscenoval na dílně v Bechyni. Ema vytvořila cirkusovo kabaretní hodinovou inscenaci, Renata pracovala s texty, které výrazně rytmicky verbalizovala a pohybově stylizovala a já jsem se pokusil se svojí skupinou využít maximálně prostor, materiál, zvuky a pohyb, které nabízel a umožnil celý prostor baráku včetně střechy.

V 1. čísle jsem si navíc přečetl (mimo jině) kachnu, že jsem historik se zaměřením na sociální a kulturní dějiny 19. a 20. století a v noci před spaním jsem se konečně dopracoval k textům inscenací, které jsme si při prvním setkání lektorského sboru náhodně dobrovolně rozdělili. Ó jaké štěstí – ve středu experimentální poezie Josefa Hiršala a Bohumily Grögrové v inscenaci „Jézuskonte marjapano“ a v pátek koláž z veršů současných básníků „Vepřo-knedlo-zlo“ – to přece nemůže být náhoda. Inscenace souboru NU JO z Plzně mě nepřekvapila. Očekával jsem, že na přehlídce Wolkrova Prostějova se neobjeví inscenace, která nemá určité parametry kvality především v inspirativnosti. V tomto smyslu jsem byl více než spokojen. Režisérka a zároveň interpretka našla, dle

mého názoru, klíč, jak předlohu interpretovat. Její verbální a neverbální projev je vzácně vyrovnaný, pracuje výrazně s předmětem – botami, prostorem, imaginárním prostorem (hrob). Lehkost při vytváření situací, které jsou nejen humorné, ale z hlediska tématu i velice „vážné“ – obutím různých bot si vybíráme a vstupujeme do prostředí, ve kterém žijeme, musíme žít.

Samozřejmě, že na každé inscenaci lze nalézt drobnosti, o kterých by se mohlo uvažovat, že ubírají na dokonalé krásě (ale je to jen můj subjektivní pohled). „Odhazování bot“ – „svlékání kůže“ do jiné situace, do jiného života, mi někdy přišlo ne zcela „přirozené a lehce samozřejmé“ – totéž pak při odkládání „bot do hrobu“.

V každém případě považuji inscenaci za více než zajímavou, inspirativní a rozhodně patřící na WP pro její výpověď a divadelnost.

PAGHNEJM XITR VBUZKFL CHCOSD
chache chechi chicho chochu chuchy tata
tota jije jeji JOJO

Jirka Pokorný

P. S. Ten kdo vyluští klíč „nesmyslnosti velikých písmen“ (mimo JOJO) má u mojí maličkosti panáka – byl bych povděčen, kdyby to byla dáma, či slečna – nemusí být blondýna.

PPS. A učím na TEOLOGICKÉ FAKULTĚ JIHOČESKÉ UNIVERZITY (kachna ve 2. čísle WOLKRONIQu, to proto, kdyby to četl můj šéf katedry).

KUSE Z DISKUSE

Všeobecné nadšení a radost. Akram Staněk vynášel první soud: fantastický. Uvědomoval si, že představení je pečlivě nazzkoušené do poslední slabiky, ale přesto dokázala interpretka přesvědčit diváka o bezprostřednosti a přenesla na něj svoji radost z každé nově zkoušené boty, prostřednictvím které nabídla další část příběhu. Hravost vzniku nonsensové poezie přesně vystihoval způsob interpretace. Jiří Pokorný shrnul své nadšení do příléhavého nonsensového hodnocení (viz recenze). Ale vidí rezervy v okamžicích, kdy interpretka odkládá starý a bere nový pár. Tady by doporučoval ještě představení propracovat. Radovan Lipus ocenil především nejpodstatnější složku představení – jeho scénování. Toto je podle něj příkladná cesta ke zdívdelnosti básnického textu. Navíc s přesahem: kdo z nás nezažil sny o těch životních botách, které si vybíráme, volíme, zkoušíme a obouváme všichni. To nebyla jen hra. To byl obraz.

ŠEDOWS

Dojmologie stínové poroty k představení
Pozdravuj všechny doma

Většina z nás pochopila představení jako připomenutí komunistické éry a života v lágru. Toto hluboké téma nás nechalo chladnými. Spousta z nás si uvědomila cenu svobody v dnešní době. Solidarita a lidskost mužů v extrémním až absurdním prostředí, která se projevila v pomoci vězňů v separaci, ve scéně svatby v zastoupení, v připojení k polonahému muži, který se pokusil o útěk a chytili ho.

Ve chvíli nepřítomnosti žen se projevila výrazně křehkost mužů. Citlivost vězňů nutila některé dámy po představení herce pochovat v náručí, mladší seminaristky nutila seznámit se večer s mladými herci... Sled dramatických situací, který by mohl skončit kdykoliv, postrádal dramatický oblouk. Pocity provázející představení: ohromení, rozněžnění, smutek, strach, zima, šero, tma, únava, dojetí a nadšení, jací muži mohou vlastně být...

Dojmologie z první kategorie

Zadání lektorky Renaty k interpretaci sólistů znělo jednoduše - poslouchejte a pište si: Co nám interpret sdělil a jaké k tomu použil prostředky? Prosté a jednoduché. Dlužno říci, že sledování interpretů je provázeno s velkou pokorou k mladým lidem, kteří se odvažují vstoupit do světa poezie a nebojí se srovnání a hodnocení. Během sledování všech účastníků první kategorie jsme řešily otázku, jak hodnotit ty, kteří nás neoslovili a nic nesdělili, protože zvolili špatné prostředky a mnohdy, z pohledu diváka, i nevhodný text. Jak věřit princeznám, že jsou dospělé zkušené ženy, jak věřit emoci matky, která drží v náručí mrtvé dítě, když vlastně žádné emoce neproběhly... K hodnocení a rozboru nám rázem zbývá práce několika málo interpretů, například Andreje Molina, Anny Bahnerové, Jana Mrázka, Dalibora Pelce, Anastázie Klementové, Jennifer Za Nzambi. Čím se liší? Upřímností, opravdovostí, lehkostí, uvěřitelností, nadhledem, osobitým výrazem. Rada na závěr? Ptejte se na názory více lidí kolem sebe (ne vždy má paní učitelka a maminka pravdu), diskutujte, hledejte, mějte vlastní rozum!

Dnes jsme přivítali do stínové poroty další členy (my se nikomu nebráníme), rozebrali jsme Fitzli Putzli, přes Perníkovou chaloupku jsme pochopili Aristotelovu výstavbu příběhu a hledali jsme, co v nás zanechali Dagmaři.

Hodnotili jsme i včerejší výkony poroty v rozborovém semináři. Vadilo nám, že srovnávali Pozdravuj všechny doma s pře-dešlými inscenacemi souboru, vytvořili si svoji představu a očekávali její naplnění. Akram nepřímou označil spokojené diváky za blbce. Líbilo se nám, že vyjadřovali úctu k práci souboru a mluvili konkrétně. Zkusili jsme si tedy, jak je těžké od své představy ustoupit, a pracovali jsme se dvěma texty sólistů z první kategorie. Hledali jsme téma, možná sdělení a vytvářeli jejich plastické objekty. Při sledování sólových interpretů jsme zjistili, že je opravdu těžké od vytvořené představy ustoupit. Uf. Je to dřina.

Vaše Stínové tety

PODWEČERY U KOTĚRY COLORFLASH

FREE MUSIC UNDERGROUND
ALTERNATIV - FUNK

Na zahrádce u Kotěry se na pódiu střídají zavedené kapely i ty, co teprve začínají. Z Karlových Varů přijede dnes večer skupina Colorflash. Poprvé se sešli teprve vloni v září, ale na bandzonu najdete jejich první nahrávky a že to berou vážně, potvrzuje i jejich účast na letošní soutěži hudebních kapel Skutečná liga. Kluci shrnují svoje hudební hledačství přehlednou definicí: hraje free music underground alternativ - funk. Kdo to chce slyšet, neměl by chybět ve 22 hodin za Kotěrou. Hrát budou zakladatelé Colorflash: Dalibor Pelc - baskytara, Adam Jelínek - bicí a Tomáš Havlínek na housle, posílení dechovou sekcí ve složení: Filip Gracias - trubka, Vašek Širatoský - tenorsax.

/kuna/

AGENTI W54P

Jelikož na výzvu k adrenalinové spolupráci nikdo ze seminaristů nereagoval, rozhodli jsme se spící agenty probudit. A ejhle. Máme první tajnou zprávu o tom, co se děje v semináři „Pouští a pralesem prózy a poezie“:

Počáteční obavy rozptýlila Gábina hned prvním pohybovým uvolněním. I dalšími zajímavými činnostmi nás postupně přivádí k pochopení podstaty práce s textem. Seminářem jsme nadšeny.

JANOWY VJEMY

Letos je všechno trochu jinak. I přehlídka sólových recitátorů doznala jistých změn. Dvěma zásadními jsou, že výkony recitátorů hodnotí porota společná pro všechny kategorie a že se všichni interpreti musí rozhodnout pouze pro jeden ze svých textů. Nepříjemná volba. Vzpomínám si, že jsem měl jako recitátor většinou rád oba „své“ texty. A poznat, který je ten „lepší“, to bych už nesvedl vůbec. Ale pravidla jsou pravidla, je třeba je respektovat.

První kategorii letos ovládly slečny, pánů byla tentokrát jen třetina. V kurzu jsou prozaické texty, a to ještě většinou takové, které mají polechtat bránici. S těmi se roztrhl pytel. Na poezii došlo jen minimálně. Čert se v tom vyznej.

Být prvním interpretem, to není záviděníhodná role, ovšem Andrzej Molin z toho vyšel se ctí. Čapkův Experiment profesora Rousse diváky bavil a Andrzej – v košili zapnuté až ke krku a v sandálech s ponožkami – kouznil s rytmem a měl energii na rozdávání.

Dvakrát vyvolávaly smích texty Alexandry Berkové. Z Bány Purmové se vykubal kanibal a z Anastázie Klemensově novorozeně, které se překvapivě vyzná. Bára do toho sice šlapala trochu moc, Anastázie zase málo, ale diváky pobavily obě. Dvakrát zazněly ve středečním odpolední za oponou také texty Roberta Fulghuma. Lucie Nováková nás seznámila s jednou překvapenou pavoučicí a Natalie Bočková nás dokázala přesvědčit o tom, že dobře může být jedině v korunách stromů.

Veselým mládencem se zdá být Jan Mrázek. Při líčení těžkého života pana Bidwella se snadno zapomínalo na všechny výslovnostní chyby. Díky reakcím diváků se Honza dostával do varu, Georgovy trampoty si doslova vychutnával – a nepřestával mu držet palce. Paní Bidwellová přišla trochu zkrátka, ale dobře jí tak.

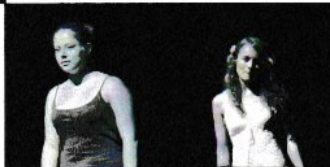
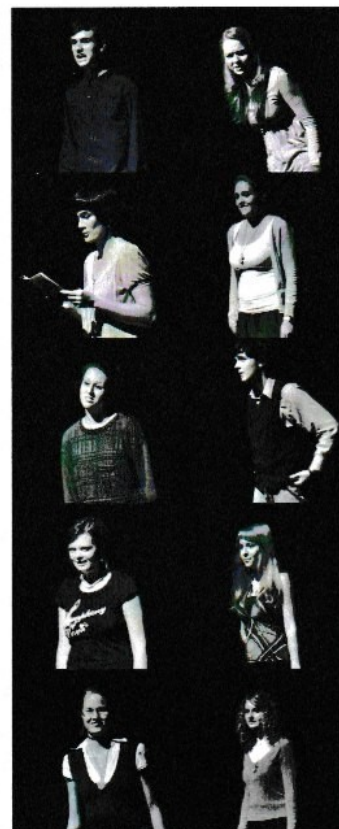
Na vyvolávání smíchu předem rezignovala Daniela Walová. Z textu Martina McDonagha spíš běhá mráz po zádech. S jistou (záměrnou?) monotónností nám představila Pána Polštářů, postavu z našich nočních můr, postavu plnou slitování. Daniela se trochu zamotala do slov, ale nakonec snad v textu nic důležitého nechybělo. Ostatně paměť neselhávala jen jí. Například Daliboru Pelcovi nemohla s textem pomáhat ani porota, protože se na poslední chvíli rozhodl pro změnu. Dív-

ku, která vypadala jako beruška, sice sváděl statečně a úspěšně, ale v textu plaval a plaval.

Zazněly texty kvalitní i nekvalitní, v některých se škrtalo trestuhodně málo, v jiných zase moc. Ale i s průměrně kvalitním textem lze dosáhnout velkého úspěchu. Příkladem budiž Moje prázdninová příhoda od Ladislava Pecháčka. Jennifer Za Nzambi nás v něm zavedla na Šumavu, konkrétně na Ondavu, kam jezdí za babičkou a dědečkem. A byl to zážitek. Jennifer je báječná vypravěčka, která si umí vychutnat pointu. A mám pocit, že v textu našla mezi řádky mnohem víc, než autor nabízí.

Sečteno a podtrženo – první kategorie nabídla hodně inspirativních výkonů. Jestli bude úroveň s dalšími kategoriemi stoupat, máme se věru nač těšit.

Jan Anderle

JOSEF HRUBÝ

* 10. 5. 1932, ČERNĚTICE U STRAKONIC/
DRŽITEL LETOŠNÍ MAGNESIE LITERY ZA POEZII

ZA PLOTEM

Občas ho vídám:
záští

Také melancholii
- leží se psem pod kaštanem
A bytelný vzduch

Jiné peří něhy
uprostřed zahrady
se snáší do jablek

Za plotem rváči
jejich nadávky nemají dno
Za záštím občas
také ho vidíš
ve dvou větvích:
Topol vysoké noty
Pravdy makové zrní

EBENOVÁ VĚTEV

Ráno přepočítával sny
Byly tři
a jeden zapomněl

Z prvního snu
visela černá ebenová větev
jako tři tmy
a tvrdá jako dopis
od přítelkyně

Byl to jediný dopis v domě
Četli ho pořád dokola
a pořád se dívali
kolik je hodin

POTVRZENÍ

Začínáš slaměnou větou
pokračuješ popelnou
a nakonec nastavíš skleněnou

Dáváš mi hrst pondělí
a oblak úterý
čtvrt kila středy

Půl strany čtvrtka
pět kroků pátku
a soboty celou noc

A já ti dám
stvrzenku na nic
Potvrzení o ničem

Jízdenku nikam
Jízvy
z meče setřené
kapesník z větru
vzduch z flauty

***

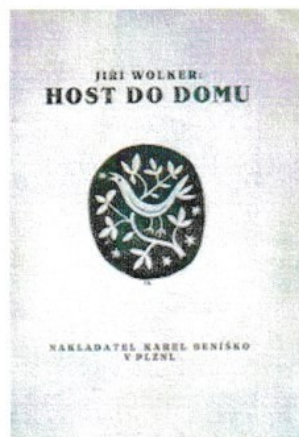
Jsi přítel dvanácti řádků
a semletých
metafor

Vidíš plechovou lampu
železný most
visutý holubník
omamný klarinet
tak blízko
že nevidíš

Napišeš dopis
útlý jako jehla
a ona ti odpoví: sněžím!

JAK SE RODIL HOST DO DOMU ANEB WOLKER A PLZEŇ.

**VÍTE, ŽE PŮVODNĚ SE PRVNÍ WOLKROVA SBÍRKA MĚLA
NAZÝVAT OČISTA? ŽE JI MĚL MÍSTO JANA ZRZAVÉHO
ILUSTROVAT PROSTĚJOVSKÝ RODÁK ALOIS DOLEŽAL
A ŽE VYŠLA NA ZÁPADĚ ČECH?**

Málokdo si vybaví v mysli, že počátky básnické činnosti Wolkrovy úzce souvisejí se západočeskou metropolí. V Plzni vycházel v letech 1920–1927 v nakladatelství K. Beniška „měsíčník pro literaturu, umění a práci kulturní“ s názvem *Pramen*. Revue soustředila mezi přispěvateli jména již známých spisovatelů, ale i nové přísliby nastupující generace. Mezi novými básnickými talenty najdeme i Jiřího Wolkra, jehož básně *Zamilovaný*, *Návrat* a *Hřbitov* a balada *Z nemocnice* byly otištěny v únorovém čísle *Pramene* roku 1921. Wolker sliboval Vrbovi, že mu pošle do jeho revue též dvě prózy, ale to se nestalo.

K. Beniško, operní pěvec a manžel národní umělkyně Otylie Beníškové, byl nadšený milovník krásného umění, což se projevilo u něho i jako nakladatele a tiskaře. Vydával pěkné reprodukce obrazů známých autorů, jako A. M. Tilschové, J. Š. Baara, F. Hrušky, ale i mladých autorů, např. E. Vachka, J. Vrby, Miloslava Nohejla, J. Wolkra a jiných.

První Wolkrova básnická sbírka, nazvaná *Host do domu*, vyšla v plzeňské Beníškově tiskárně ve Škroupově ulici č. 4 koncem června 1921. Wolker vyjednával s redaktorem knižnice veršů Bystrina J. Vrbou již od října 1920. Redaktor ho vybídl, aby poslal na ukázkou asi dvacet básní. Wolkrova matka radila synovi, aby nepospíchal a počkal, jak mu Vrba radí: „Měl bys přece již jakousi pečeť uznání, kdybys byl vydán ve sbírce spisů ověřených tím, že se tam vydávají jen

dobré věci.“ Radost básníková z chystané sbírky, vyjadřující prostou lásku a něžný soucit s lidmi, byla veliká: „Má knížka vyjde v květnu. Radostný měsíc! A tak jsem jako žena, která chystá se porodit pacholetko.“ Tak psal Wolker příteli A. M. Píšovi 16. 3. 1921.

Ačkoli měl dělat státní zkoušku právnickou, byla mu práce s přípravou knihy neobyčejně radostná. Starost mu dělala výprava knihy. Původně ji mýnil nazvat *Očista* a měl ji ilustrovat malíř a grafik A. V. Hrstka. Ale Wolker se obával, že by se pro jeho sbírku nehodil, a proto doporučoval prostějovského rodáka Al. Doležala. Když však Arne Novák seznámil mladého básníka s J. Zrzavým, kterého pojmenoval básník „naš nejlepší moderní výtvarník“, došel si Wolker v květnu k umělci pro hotovou obálku.

Jak byl autor spokojen se svým prvním knižním dílem, dosvědčuje v listu J. Vrbovi z 18. 7. 1921: „Vážený pane, dnes, když moje kniha jest již venku, mohu vám teprve dokonale poděkovati. Je vydána tak pěkně a vkusně, že mám z toho velikou radost. Obával jste se kdysi oné obálky od Zrzavého. I já jsem jí tenkrát nebyl valně nadšen. Ale dnes, když vidím věc v celku, teprve chápu, jak krásně a prostě v ní řekl malířsky to, oč jsem usiloval já literárně. Děkuji Vám, který máte o to největší zásluhu, a prosím, abyste můj dík vyjádřil i p. Beníškovi.“

/V. Jílek, deník Pravda, 28. 3. 1965/

PUBLIKACE ARTAMY

Publikace vydané ARTAMOU jsou volně k rozebrání ve foyer DUHY. „Nedávno vyšla složka s anotacemi a fotografiemi všech publikací, z té se mohou zájemci inspirovat. Nové jsou „Malované opony“, to je hodně výpravná publikace, na které se dlouho pracovalo. Pak je k dispozici „Cesta k uměleckému přednesu“ od Emy Zámečnickové (lektorka souborů). A mnoho dalších, některé byly vydané k předchozím ročníkům WP,“ říká Daniel Razím z ARTAMY.

Mezi publikacemi, které si můžete brát ve foyer DUHY, najdete práci současné redaktorky ČRo 3 Vltava Aleny Zemančíkové „Poznámky k tvorbě scénáře divadla poezie“. Název téma pojmenovává, práce není rozsáhlá, takže spíše, než shrnutí, nabízím jako ochutnávku malou svůdnou ukázkou: „V inscenaci Vančurova Rozmarného

léta (nazvané ovšem Rozmary léta) obsadila role Antonína Důry, abbého a majora třemi mladými muži (představitel Antonína Marek Bečka se pak stal známým hercem skupiny Buchty a loutky), rovněž Arnoštek měl jediného představitele, role Kateřiny Důrové a kouzelníkovy družky Anny byly obsazeny hned třikrát: tři Kateřiny a tři Anny. Jistě to svědčilo o potřebě obsadit šest nadaných hereček vedle pouhých čtyř herců, současně však toto řešení poukázalo na výrazně mužský úhel, z něhož je příběh Rozmarného léta vyprávěn. Čtyři mužští protagonisté jsou individuality, jejich charakteristiku v duchu poetismu můžeme hledat v komedii dell' arte, ženy jsou však jenom ženy, jsou zjednodušeny na dvojí ženský princip: manželku a milenkou.“

PAVEL EISNER - ČEŠTINA POKLEPEM A POSLECHEM

Pro inspiraci mladším ročníkům jsme se rozhodli vybrat občas do zpravodaje ukázkou z díla neortodoxního bohemisty a člověka s básnickým vztahem k českému jazyku Pavla Eisnera (1889-1958). Ve svých vtipných komentářích zajímavě zúročí i svou jazykovou výbavu, tedy znalost patnácti jazyků.

Rybník / Tůň a jezero – a proti nim rybník, to je jako noc a den. Tůň, slovo s velmi vzácným, a proto velmi sugestivním skupenstvím hláskovým, takové má v češtině už jen slovo kůň, pak typ imperativů duň! fuň! Z tůně voní puškovec a pohádka o žabím králi a kouzla černokněžnická. Slovo magické a uhrančivé.

Jezero – souhlásky klouzavé, volně plynoucí, a jen tři na tři samohlásky, tedy slabiky bez přehrad, volný průtok celým slovem; dvě e plošné jednotvárnosti, pak – ve východu slova – to o otevírající se do šíra. Úhrnem slovo svrchovaně vodivé, básnívé.

Zato je rybník realistický utilitář. Ve francouzském l' étang např. vězí latinské stagnum, tedy voda stavená, stojící, stagnující, také z německého der Teich promlouvá představa vody jaté hrází (Teich-Deich!). Zde všude vládne představa vodní rozlohy. Z českého rybníka promlouvá však představa ryb, které jsou v té vodě. Český rybník je svým představovým původem navlas to, čím byla Římanům piscina, tedy umělá vodní nádržka na ryby, der Fischteich, der Karauschenteich. Výmluvná je i ta přípona: ryb-ník navlas jako chleb-ník, dřev-ník, kur-ník.

Český rybník je kurník na ryby a není na něm pranic romantického. Už od Máchy musí české Jarmily skákat do jezera, do rybníka nelze, leda u realistů vesnické povídky. A zcela logicky a s funkční neomylností rozlišuje Mácha sám: v „Máji“ mluví o jezeře, v klidné popisné pasáži „Krkonošské pouti“ říká téže vodní rozloze hirschberský rybník.

WOBČERSTWENÍ

KAM NA JÍDLO, POSEZENÍ, KÁVU, VÍNO, POKECÁNÍ...

Velkou jistotou, kterou někteří nováčci možná zatím neobjevili, je malý pivovar U Ječmínka. Poté, co se dvěma členům redakce neudělalo po obědě v Hradební ulici vilno, Ječmínek se ještě výrazněji ujímá vedení. Vaří skvěle a nápaditě jídlo i pivo. Zrada: dřevorubecké porce. Jen ten, kdo je rád usvědčován ze školáckých chyb, dá si celou polévku a celou porci druhého jídla z menu. Chápavý personál v případě potřeby doručí krabičku za 5 Kč. Legendární jsou tvarůžky v pivním těstíčku, dát si můžete i chleba se škvarky a cibulí nebo spoustu dobrot ve vošouchu nebo s vošouchama (pro nePlzeňáky: bramboráky). Nápaditá vegetariánská jídla. Ma-

sožrouti si budou připadat jak v nebi. Než si dáte k jídlu salát, počkejte si, zdali vám nebude vyhovovat velikostí a rozmanitostí jen zeleninová obloha. Důležité upozornění: přes poledne lze do Ječmínka procházet průchodem z náměstíčka u hotelu Avion, později je nutné blok obejít a vstoupit z druhé strany. Což není na škodu, cestou je vinotéka, redakce doporučuje Chardonay a Tramín. Zahrádka jest a milá. Pivní speciály stojí za ochutnání. Výtečný Weissbier servírovaný se skrojkem citronu. A dost.

Kosa

BULWÁREQ

**PAGHNEJM XITR
VBUZKFL
CHCOSD...**

**...která blondýna
mi porozumí?**

**HODNO
NÁSLEDOVÁNÍ!!!**

Hana Kofránková nikdy neusíná na vavřínech! Pouze si podkládá hlavu laureátským věncem.

**ÚKAZ!!!
ČÁSTEČNÉ
ZATMĚNÍ
ŠVEJDY
V DUZE!**

TÝRÁŠ

Redakce:
Petra Kosová /Kosa/
Petra Hynčíková /Kuna/
grafik Honza Dientsbier /Honya/
foto: Bob Pacholík a Honya